

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Ndob/11/2023
Identifikačné číslo spisu:	6123260119
Dátum vydania rozhodnutia:	31.10.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivana Izakovičová
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:6123260119.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Ivany Izakovičovej a členiek JUDr. Beaty Miničovej a Mgr. Sone Pekarčíkovej v spore žalobkyne Slovenskej republiky, za ktorú koná Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, Mlynské nivy 44/a, Bratislava, IČO: 00 686 832, proti žalovanej obchodnej spoločnosti Grenoble s.r.o., Košická 49, Bratislava, IČO: 52 424 855, o zaplatenie 9 040,68 eura, vedenom na Mestskom súde Bratislava III pod sp. zn. 65Cb/15/2023, o nesúhlase Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m súdom na prejednanie a rozhodnutie sporu je Mestský súd Bratislava III.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica listom zo 6. júla 2023 (č.l. 65 spisu) postúpil spor podľa § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o upomínacom konaní“), Mestskému súdu Bratislava III, ako súdu príslušnému na jeho prejednanie podľa Civilného sporového poriadku, nakoľko bol Okresnému súdu Banská Bystrica žalobkyňou v zákonnej lehote doručený návrh na pokračovanie v konaní.

2. Mestský súd Bratislava III s postúpením sporu nesúhlasil a spor predložil podľa ust. § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti. Nesúhlas s postúpením odôvodnil tým, že pohľadávka žalobkyne má občianskoprávny charakter, nakoľko sa žalobkyňa domáha od žalovanej vrátenia poskytnutej dotácie v zmysle zákona č. 71/2013 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky, vzhľadom na uvedené považoval Mestský súd Bratislava III za nesporné, že vecne a miestne príslušným je Mestský súd Bratislava IV.

3. Najvyšší súd ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Banská Bystrica a Mestskému súdu Bratislava III podľa ust. § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) po preskúmaní sporu dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením veci nie je dôvodný.

4. V prejednávacom prípade podľa obsahu návrhu na vydanie platobného rozkazu ide o majetkový spor, v ktorom Okresný súd Banská Bystrica vydal 27. marca 2023 platobný rozkaz č. k. 14Up/376/2023-44, proti ktorému podala žalovaná v listinnej podobe odpor (č.l. 50 spisu), ktorý bol daný na poštovú prepravu 25. apríla 2023 (obálka na č.l. 51 spisu). Okresný súd Banská Bystrica ako súd upomínací následne vyzval žalobkyňu listom z 20. júna 2023, aby sa v lehote 15 dní od doručenia tejto výzvy vyjadrila k podanému odporu a v tej istej lehote navrhla pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa Civilného sporového poriadku. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení k odporu žalovanej (č.l. 55 spisu) uviedla okrem iného, že trvá na pokračovaní v konaní a na podanom návrhu na vydanie platobného rozkazu.

5. Za účelom posúdenia, či je daná kauzálna príslušnosť Mestského súdu Bratislava III v prípade obchodnoprávneho sporu alebo je príslušný Mestský súd Bratislava IV pre spory občianskoprávne, je rozhodujúce určenie charakteru záväzkového vzťahu, od ktorého sa odvíja aj charakter uplatnenej pohľadávky.

6. Podľa ust. § 2 zákona o upomínacom konaní, na konanie je kauzálna príslušnosť Okresný súd Banská Bystrica.

7. Podľa ust. § 14 ods. 3 zákona o upomínacom konaní, ak žalobca v lehote podľa odseku 1 podá návrh na pokračovanie v konaní, súd postúpi vec do piatich pracovných dní súdu príslušnému na jej prejednanie podľa Civilného sporového poriadku a strany o tom upovedomí.
Ak príslušným na jej prejednanie je súd podľa § 2, súd strany upovedomí o pokračovaní v konaní.

8. Podľa ust. § 12 CSP, na konanie v prvej inštancii je príslušný okresný súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Podľa ust. § 13 CSP, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

10. Podľa ust. § 15 ods. 1 CSP, všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

11. Podľa ust. § 22 písm. a) CSP, na konanie v obchodnoprávných sporoch sú príslušné a) Mestský súd Bratislava III pre obvod Krajského súdu v Bratislave.

12. Podľa ust. § 36 ods. 1 a 2 CSP, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania, takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

13. Podľa ust. § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania.

14. Podľa ust. § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

15. Podľa ust. § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

16. Podľa ust. § 3 ods. 2 písm. a) zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „ObZ“), podnikateľom podľa tohto zákona je osoba zapísaná v obchodnom registri.

17. Podľa ust. § 261 ods. 2 ObZ sa touto časťou zákona spravujú takisto záväzkové vzťahy medzi subjektom verejného práva, ak sa týkajú zabezpečovania verejných potrieb alebo vlastnej prevádzky a podnikateľmi pri ich podnikateľskej činnosti.

18. Podľa ust. § 261 ods. 3 písm. a) ObZ je na účely odseku 2 subjektom verejného práva štátny orgán.

19. Podľa ust. § 6 písm. e) a f) zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov je Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky ústredným orgánom štátnej správy pre e) podporu malého podnikania a stredného podnikania vrátane podpory potravinárskych produktov, ktoré nie sú zaradené do prílohy I Zmluvy o fungovaní Európskej únie a podpory spracovania dreva a biotechnológií, f) stratégiu tvorby podnikateľského prostredia a podporu podnikateľského prostredia vrátane podpory potravinárskeho podnikateľského prostredia, ktorého produkty nie sú zaradené do prílohy I Zmluvy o fungovaní Európskej únie a podnikateľského prostredia v oblasti spracovania dreva a biotechnológií.

20. Podľa ust. § 13c ods. 1 zákona č. 71/2013 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o poskytovaní dotácií“), dotáciu z rozpočtovej kapitoly ministerstva na príslušný rozpočtový rok možno poskytnúť na úhradu nájomného, ktorým je plnenie v peniazoch, na ktoré je prenájomateľ oprávnený podľa nájomnej zmluvy alebo obdobnej zmluvy podľa právneho poriadku iného štátu zakladajúcej právny vzťah, ktorého obsahom je právo nájomcu užívať najneskôr od 1. augusta 2020 predmet nájmu (ďalej len „dotácia na nájomné“), ktorého užívanie na dohodnutý účel bolo v súvislosti so zamedzením následkov šírenia nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 opatreniami orgánov štátnej správy na úseku verejného zdravotníctva, zriaďovateľov škôl a školských zariadení, Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky alebo uznesením vlády Slovenskej republiky znemožnené uzavretím predmetu nájmu, prerušením vyučovania na školách a v školských zariadeniach, podstatne obmedzené zákazom prítomnosti verejnosti v predmete nájmu alebo obmedzením slobody pohybu a pobytu zákazom vychádzania (ďalej len „sťažené užívanie“); dotácia na nájomné sa neposkytuje poskytovateľovi ambulantnej zdravotnej starostlivosti, ktorému sa poskytuje úhrada za poskytnutú zdravotnú starostlivosť.

21. Podľa ust. § 13c ods. 4 písm. d) zákona o poskytovaní dotácií, dotáciu na nájomné možno poskytnúť nájomcovi na základe žiadosti prenájomateľa, ktorým môže byť právnická osoba - podnikateľ.

22. Podľa ust. § 13c ods. 8 zákona o poskytovaní dotácií, nájomcovi možno poskytnúť dotáciu na nájomné na základe schválenej schémy pomoci a výzvy na predkladanie žiadostí.

23. Preskúmaním predloženého spisového materiálu najvyšší súd zistil, že proti platobnému rozkazu podala žalovaná odpor, z ktorého dôvodu upomínací súd vyzval žalobkyňu, aby v zmysle ust. § 14 ods. 1 zákona o upomínacom konaní navrhla pokračovať v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa Civilného sporového poriadku. Vzhľadom na výzvu upomínacieho súdu žalobkyňa navrhla pokračovať v konaní, preto upomínací súd postupoval podľa ust. § 14 ods. 3 zákona o upomínacom konaní tak, že platobný rozkaz zrušil a postúpil vec do piatich pracovných dní Mestskému súdu Bratislava III, ako súdu príslušnému na jej prejednanie podľa Civilného sporového poriadku a sporové strany o tom upovedomil.

24. Ako už bolo uvedené vyššie podstatnou otázkou pre účely konštatovania príslušnosti súdu je, či sa jedná o obchodnoprávny spor, alebo nie. Pri zodpovedaní predmetnej otázky, teda obchodného charakteru záväzkového vzťahu, je podľa najvyššieho súdu potrebné vychádzať z povahy subjektov a z povahy záväzkových vzťahov.

25. Pozornosť najvyšší súd upriamil v prvom rade na skutočnosť, že v danom prípade je žalobkyňou Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, ktorá bez

akýchkoľvek pochybností spadá pod pojem subjekt verejného práva. „Rozšírenie aplikácie režimu Obchodného zákonníka aj na vzťahy, v ktorých nie sú splnené podmienky prvého odseku súvisí s ustanovením obligatórnej pôsobnosti Obchodného zákonníka v prípadoch, keď (do 31. januára 2013) štát, samosprávna územná jednotka a právnická osoba zriadená zákonom ako verejnoprávna inštitúcia vstupovali do záväzkových vzťahov pri zabezpečovaní verejných potrieb alebo vlastnej prevádzky s podnikateľmi v rámci ich podnikateľskej činnosti. Vymedzenie subjektu verejného práva je podľa platnej právnej úpravy zmenené, a to s účinnosťou od 1. februára 2013 v dôsledku transpozície smernice č. 2011/7/EÚObligatórne použitie Obchodného zákonníka bude teda okrem záväzkových vzťahov podľa § 261 ods. 1 Obchodného zákonníka (vzťahy označované ako tzv. B2B vzťahy) potrebné aj na vzťahy medzi subjektom verejného práva pri zabezpečovaní verejných potrieb alebo vlastnej prevádzky a podnikateľom pri výkone jeho podnikateľskej činnosti (vzťahy označované ako tzv. B2G vzťahy)“. Patakyová, M. a kol. Obchodný zákonník. 1. vydanie. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2022, s. 1175 - 1186. Vzhľadom na uvedené najvyšší súd je toho názoru, že žalobkyňa, Slovenská republika, konajúca prostredníctvom Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky, tzn. ústredným orgánom štátnej správy, spĺňa požiadavky ust. § 261 ods. 2, 3 ObZ, preto je subjektom verejného práva. Žalovaná spoločnosť je zase podnikateľom podľa ust. § 3 ods. 2 písm. a) ObZ. Vzhľadom na uvedené je možné konštatovať, že podmienky kladené na subjekty záväzkového vzťahu v rámci ust. § 261 ods. 2 ObZ sú v danom prípade splnené.

26. Pri posudzovaní charakteru záväzkového vzťahu najvyšší súd vychádzal z toho, že žalobkyňa ako vyplýva z návrhu na vydanie platobného rozkazu poskytla žalovanej dotáciu na úhradu nájomného v zmysle ust. § 13c zákona o poskytovaní dotácií, ktorú v rámci predmetného konania požaduje vrátiť späť z dôvodu nesplnenia podmienok žalovanej na jej poskytnutie. Poskytovanie dotácie štátom v prospech jednotlivých subjektov určených zákonom (napr. zákon o poskytovaní dotácií), ako tomu bolo v danom prípade podľa názoru najvyššieho súdu spadá pod pojem „zabezpečovanie verejných potrieb“ podľa ust. § 261 ods. 2 ObZ. Dotácia bola žalobkyňou poskytnutá na nájom žalovanej, ktorá prenajaté priestory využívala na podnikateľské účely, konkrétne sa jednalo o predajňu spodnej bielizne. Z uvedeného dôvodu žalovaná žiadala prostredníctvom svojho prenajímateľa o poskytnutie dotácie žalobkyňou ako podnikateľ pri svojej podnikateľskej činnosti (ust. § 13c ods. 4 písm. d) zákona o poskytovaní dotácií v spojení s ust. § 261 ods. 2 ObZ).

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti najvyšší súd posúdil charakter záväzkového vzťahu medzi žalobkyňou a žalovanou, ako obchodnoprávny tzn., na ktorý sa podľa ust. § 261 ods. 2 ObZ obligatórne použije režim Obchodného zákonníka. Z uvedeného dôvodu upomínací súd postupoval správne, keď už za účinnosti súdnej reformy (Civilný sporový poriadok v znení zákonov č. 150/2022 Z. z., č. 398/2022 Z. z., č. 201/2023 Z. z.) dňa 6. júla 2023 postúpil vec na jej prejednanie kauzálnu príslušnému Mestskému súdu Bratislava III v súlade s ust. § 22 písm. a) CSP.

27. Týmto Najvyšší súd Slovenskej republiky uzatvára, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu nie je dôvodný, pretože na prejednanie a rozhodnutie sporu je kauzálna príslušnosť Mestský súd Bratislava III, nakoľko sa jedná o obchodnoprávny spor.

28. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok